

NÄITLEJAD LOEVAD ETTE DANTE „PÖRGUT“

Theatrumi ja Tallinna ülikooli kirjastuse koostöös toimub 31. jaanuaril, 15. veebruaril ja 7. märtsil kell 20 Kloostri Aidas kolm kuulamishõnt, kus Theatrumi näitlejad kannavad ette

Itaalia kirjamehe Dante Alighieri eepilise poeemi „Jumalik komöödia“ esimese osa, 33 laulust koosneva „Pörgu“. Igal kuulamishõnt loetakse ette 11 laulu. **EPL**

STACKELBERGIDE LINNAPALEES KOLAB ESTER MÄGI

Kontserdiagentuur Corelli Music tähistab märtsis 10. sünnipäeva ja alustab homme kell 19 Toompea muusikasalongis juubeliaastat kontserdiga „Ester Mägi. Lugu valinlinnast“. Maest-

ra Ester Mägi (pildil) sünnikodus teeb ansambel Corelli Consort koos külalismuusikutega heliloojale muusikalisel kummardusel ja kannab ette tema partiita „Vanalinn“. **EPL**

Manfred Eicher (vasakul) ja Arvo Pärt (paremal) süvenevad Tõnu Kaljuste visiooni. Hetk „Adama itku“ salvestamisel novembris 2011. Veel ei tea nad, et see stuudiosessioon Niguliste kirikus päädis Grammyga. Foto: Kaupo Kikkas/Arvo Pärdi keskus

Kaljuste: Grammy hindab Pärdi muusika kvaliteeti

Parima kooriesituse Grammy võitis dirigent Tõnu Kaljuste Arvo Pärdi „Adama itku“ esituse eest.
mart.niineste@epl.ee

„Nagu vormel 1 maailmameister?“ pakkus „Adama itku“ välj andnud plaadifirma ECM-i Eesti-esindaja Paul Pihlak sündmuse mõotkavaks. „Aasta albumi Grammy on muusikas auhind millest kõrgemat ei ole, kuigi „Best Choral Performance“ on spetsialistide alamkategorias, ütles Pihlak. Kokku antakse Grammy auhindu välja 30 muusikaväljal 82 kategoorias.

„See [auhind] hindab Arvo Pärdi muusika salvestuse kvaliteeti, see on plaaditide kõige tihedama sõelaga hinnang. See hakkab pihta suurtest hulkadest, kes plaate kunstiliselt ja tehniliselt valivad. Meile tähendab see seda, et koostöö Arvoga on õnnestunud ja sellel on laiem mõju,“ lausus võidu kohta dirigent Tõnu Kaljuste.

Kaheksa palaga „Adama itku“ plaadistati 2011. a novembris Tallinnas Niguliste kirikus. Kaheksa palaga albumi salvestamisel osalesid Eesti filharmoonia kammer-

koor, Sinfonietta Riga, Tallinna kammerorkester, Läti Raadio koor, Vox Clamantis ning solistid Tui Hirv ja Rainar Vilu.

„Esitajate jagunemine toimus aja jooksul, enne plaadi valmistamist oli piisavalt aega ja ettekandeid, et Pärdiriga neid otsuseid teha,“ sõnas Kaljuste esitajate valiku kohta ja täpsustas, et laiem esitajate valik annab Pärdi muusikale rohkem värve.

„Pakkumine salvestamiseks tuli Tõnu Kaljustelt, oleme varemgi koos töötanud, ta teadis meid ja meie taset. Arvo Pärt ja ECM ei vaelnud sellele

antakse keskmiselt 60 kontseriti, neist pooled kodumaal.

Eesti filharmoonia kammerkoori direktori Esper Linnamäe sõnul on Grammy elköige Tõnu Kaljustele, kes tegi koostöös heliloojaga lugude valiku ja valis ka esitajad, ning sedakaudu ka nende koore järjekordne väga kõrge tunnustus.

Auhinnast ei mõtle

„Profikoorina me ei mõtle auhindadest ja muust taolisest, kuid muidugi oleme õnnelikud,“ lausus Tormane. Ka Linnamägi võtab Grammy võitu rahulikult: „Koor teeb iga päev kvaliteetset tööd, annab kõrgel tasemel kontserte, olenemata autasudest, kontserdisaali prestiižikusest või riigist. Austame heliloojaid ja nende loodud muusikat, mida meil on võimalik kuulajateni tuua.“

Pärdil, Kaljustel ja Läti Raadio kooril seisab ees veel üks koostööprojekt. Nimelt on Pärt Salzburgis toimuva festivali „Mozartwoch“ peahelilooja ja seal toimub tema uudis- teose „Swan Song“ maailma esiettekanne. ●

Värske Grammy-võitja nimekirja vaata EPL-i veebis ja digilehes.

Mälestusi salvestuselt

Tui Hirv, sopran
●● „Eile oli täiesti uskumatu tööpäev. Õigemini täiesti usutav ja ennustatav, ta on sul ju kalendris kirjas – Arvo Pärdi teose „Abbé Agathon“ salvestamine Niguliste kirikus Tõnu Kaljuste, Tallinna kammerorkestri, filharmoonia kammerkoori naisrühma ja kolleeg Rainar Viluga.

Argipäevane värk, kõik nagu ikka. Aga see koosulus on nii hästi sisse töötanud, et see muusikaline sulam, mis niimoodi tekib, kui otsustatakse enne mitte koju minna, kui täiuslik versioon on salvestatud, on midagi rõõgatu ja retigioosse vahepealset.

Kammerkestriga on nii hea mängida, nad on kõik muusikalised isiksused, kes suudavad omavahel kokku leppida, kuidas asju mängida, ja teevad seda väga galantselt. Ja Kaljuste käe all muidugi lihtsalt mängid ja sul ei teki küsimusi. Ainult süüvimine ja kulg selle sõna kõige rajumas mõttes.“

Facebookis 24. novembril 2011

Aleksander Sünter leidis regilaulust filosoofiat ja elutuge

Muusiku heitlus vähiga andis inspiratsioonitema ansambli kõige võimsama plaadi valmimiseks.

Kaarel Kressa
kaarel.kressa@epl.ee

Pühapäeval tuli kurb teade, et meie seas lahkus Aleksander Sünter ehk Sünteri Sass, ansambli Oort karune käilaku ja Viljandi kultuuriakadeemia õppejõud. Kuigi Sünteri pärandisse jääb ka näiteks Viljandi pärimusmuusika keskuse käimalükkamises osalemine, on just Oort see, millega ta laiemalt mällu jäi. Nii nagu ka Sünteri enda nägu on see, mis bändi nimega otsekohe meelde tuleb.

Päris traditsiooniruu flogi asemel põimis Oort regivii- sid kokku roki, popi ja džässiga. Laiemalt tuntaks siia bänd 2002. aastal, kätes endanimelisel debüütplaadilt võetud lauluga „Oles sina mulle tulnu“ muusikasates „7 vapat“. Kokku jõudis bänd avaldada kolm albumit. Mõne aasta eest pani ta laste ja naise abiga kokku ka Sünterite periansambli, mis jõudis samuti mitu kontserti anda ja avaldada plaadi „Alguse valguses“.

Side sisemise allikaga

Sünteri Sassi enda jaoks oli muusikaga vähemalt võrdset tähts regiväärside filosoofiline tähendus. „Esitame lugusid, mis on läbi aegade aidanud inimestel korrastada ja arendada enda suhet mitte- nähtava maailmaga,“ ütles ta selle kohta ise. „Loodame, et meie muusika aitab ka kuulajal taasavastada sidet oma sisemise allikaga.“

Kui Oorti viimane album „Suur härg“ ilmus, oli laulja

Aleksander Sünter (1971–2014)

võitlus 2006. aastal diagnoositud ajuvähiga juba pikalt kestnud. Plaat oligi selle võitluse üks väljund. Kõnekas on ka plaadi nimi, sest sellenimelise regilaulu kasutati rahvausundis tervendamiseks.

Ajalehtedele rääkis Sünter mõistliku mehena, et toetub küll arstide abile, aga ei jätta kasutamata ka vaimu väge. Võitlus oli ebavõrdne, aga ometi sai haiguse meediakajastuste põhjal aru, et muusik arvestas juba mitu aastat tagasi võimalusega, et jäänud on kõigest nädalad või kuud. Käegaloomise asemel rääkis ta sellest, kuidas olemasolevat aega enesetostuse ja armastuse huvides kasutada.

„Meie tõeline vägi pääseb valla alles siis, kui saame tervikuks kõigi oma nõrkade ja tugevate külgedega,“ kirjutatakse Oorti ametlikul YouTube'i lehel laulu „Suur tamm“ kommentaariks. „Kuni me selle eest põgeneme ja oma elu kellelegi või millelegi teisele elame, ei pääse tamm kasvama.“ ●

Aleksander Sünter rahvamuusikast

Ma loodan, et rahvamuusikaga saab nakatada uusi stiile. Ehk jõuab see lõpuks ka elektroonilisse muusikasse. Samased lained on maailmamuusikas juba läbi käinud. Näiteks Jamaica muusika jõudis peavoolu Shaggy ja temaaluste papartistide kaudu.

Eksootikana lööb selline asi popmaailmas kiiresti läbi, kuid muutub kohe ka ise peavoolu osaks, nagu see Shaggyga just juhtus. Metsatõll on üks hea näi-

de sellest, mis meie rahvamuusikas peidus on. Ma usun, et eesti rahvamuusikas, eriti selle vanemas kihistuses ja struktuuris, on veel peidus väga palju, mis võiks laiemale ringile uues valguses huvi pakkuda. Tõenäoliselt ei oleks see midugi suur ja pikaajaline murrang. Pole võimatu, et ka siinse muusikas on veel üks laine tulemas, mis võib isegi Eesti piiridest välja murda. **EPL**, 20. mai 2006

Foto: Ilmar-Saabas